

Sygn. akt VI Ka 479/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Klara Łukaszewska (spr.)

Sędziowie SO Waldemar Masłowski SO Tomasz Skowron

Protokolant Jolanta Kopec

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2013r.

sprawy **P. W.**

oskarżonego z art. 177 § 1 kk i art. 178 § 1 kk i inne

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 5 lipca 2013 r. sygn. akt II K 330/13

I. zменяя zaskarżony wyrok wobec oskarżonego P. W. w ten sposób, że przyjmuje, że umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, prowadząc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu pojazd na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr (...) i drogi krajowej nr (...) nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu samochodowi marki O. (...) o nr rej. (...),

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 479/13

UZASADNIENIE

P. W. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 11 stycznia 2013 roku około godziny 8:45 w W. na skrzyżowaniu drogi krajowej nr (...) z drogą powiatową nr (...) w woj. (...), kierując samochodem osobowym marki N. (...) nr rej. (...) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym w trakcie pierwszego badania 0,44 mg/l, w trakcie drugiego badania 0,43 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu i wyjeżdżając z podporządkowanej drogi krajowej nr (...) na drogę krajową nr (...) nie udzielił pierwszeństwa przejazdu jadącej w kierunku S. drogą krajową nr (...) samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...) A. N., doprowadzając do czołowo-bocznego zderzenia obu pojazdów, a następnie samochód

O. (...)siłą odrzutu zjechał na lewy pas drogi i zderzył się czołowo z jadącym w przeciwnym kierunku samochodem osobowym marki F. (...)nr rej. (...) kierowanym przez R. B., wskutek czego H. B., pasażerka samochodu F. (...)doznała obrażeń ciała w postaci złamania żebra VIII lewego, złamania palca V lewej ręki, skutkujących naruszenie czynności narządów jej ciała na okres powyżej siedmiu dni, w rozumieniu art. 157 § 1 k.k. oraz J. F., pasażerka samochodu F. (...)doznała obrażeń ciała w postaci złamania kości promieniowej lewej, złamania trzonu pierwszego kręgu lędźwiowego, skutkujących naruszenie czynności narządów jej ciała na okres powyżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k., tj. **o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.**

2. w dniu 11 stycznia 2013 roku w W.w woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości przy badaniu na urządzeniu kontrolno-pomiarowym Alcosensor w trakcie pierwszego badania - 0,44 mg/l, w trakcie drugiego badania 0,43 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki N. (...)nr rej. (...), tj. **o czyn z art. 178a § 1 k.k.**

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 5 lipca 2013r. w sprawie II K 330/13:

I. oskarżonego P. W.uznał za winnego tego, iż w dniu 11 stycznia 2013 roku w W., nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, iż nienależycie obserwował drogę przed prowadzonym samochodem marki N. (...)o numerze rejestracyjnym (...)i wjechał z drogi powiatowej numer (...)na skrzyżowanie z drogą krajową numer (...), nie udzielając pierwszeństwa przejazdu jadącemu nią samochodowi marki O. (...)o numerze rejestracyjnym (...), doprowadzając do zderzenia z nim, wskutek czego pojazd ten przemieścił się na przeciwny pas ruchu i tam uderzył w jadący od strony S.samochód marki F. (...)o numerze rejestracyjnym (...), którego pasażerki H. B.i J. F.doznały obrażeń - H. B.: złamania żebra VIII lewego, złamania palca V lewej ręki, zaś J. F.: złamania kości promieniowej lewej, złamania trzonu pierwszego kręgu lędźwiowego, które w obu przypadkach naruszały czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym P. W.znajdował się wówczas w stanie nietrzeźwości, mając 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, to jest występku z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k., orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;

III. oskarżonego uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w punkcie 2 części wstępnej wyroku, to jest występku z art. 178a § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 178a § 1 k.k., wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie;

IV. na podstawie art. 42 § 2 k.k., orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku;

V. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 k.k., połączył orzeczone wobec oskarżonego w punktach I i III części dyspozytywnej wyroku karę pozbawienia wolności i karę ograniczenia wolności i wymierzył mu łączną karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k., wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego łącznej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;

VII. na podstawie art. 73 § 1 i 2 k.k., oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

VIII. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k., zobowiązał oskarżonego w okresie próby do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;

IX. na podstawie art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k., połączył orzeczone wobec oskarżonego w punktach II i IV części dyspozytywnej wyroku zakazy prowadzenia pojazdów i orzekł wobec niego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;

X. na podstawie art. 63 § 2 k.k., na poczet orzeczonego wobec oskarżonego łącznego zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył okres zatrzymania jego prawa jazdy od dnia 11 I do dnia 5 VII 2013 roku;

XI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się oskarżony i zaskarżył go za pośrednictwem swojego obrońcy. Skarżący na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił: rażąco wysoką czas trwania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, w stosunku do stopnia zawinienia i realnej potrzeby izolowania oskarżonego jako kierowcy poprzez ustalenie czasu trwania tegoż środka na trzy lata, podczas gdy prokurator wnosił o dwuletni okres tego środka, a wydaje się, że jednoroczny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych byłby całkowicie wystarczający, zwłaszcza z uwagi na okoliczności podmiotowe sprawy.

Stawiając powyższe zarzuty, autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez skrócenie czasu trwania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do jednego roku.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się również Prokurator Rejonowy w Jeleniej Górze zarzucając: błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, a także na treść orzeczenia wskutek nieprawidłowego ustalenia, że oskarżony P. W. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, choć prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uwzględniająca wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, zasady prawidłowego rozumowania prowadzi do wniosku przeciwnego, tj. do uznania, że oskarżony umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym kierując w dniu 11 stycznia 2013r. w W. samochodem osobowym m-ki N. (...) nr rej. (...) w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu przez co miał on ograniczoną zdolność obserwowania drogi i podejmowania właściwych reakcji na zmieniającą się sytuację drogową i w następstwie czego wjechał na skrzyżowanie z drogi podporządkowanej na drogę z pierwszeństwem przejazdu nie udzielając pierwszeństwa przejazdu jadącemu prawidłowo samochodowi m-ki O. (...) nr rej. (...) doprowadzając do wypadku drogowego skutkującego spowodowaniem obrażeń ciała u uczestniczących w zdarzeniu H. B. i J. F. naruszających ich czynności narządów ciała na okres powyżej dni siedmiu, co spowodowało nieprawidłową ocenę stopnia zawinienia oskarżonego i nieprawidłowy opis przypisanego mu czynu.

Stawiając powyższy zarzut, autor apelacji wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I i II części dyspozytywnej wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądu I instancji;
2. uchylenia orzeczenia w zakresie orzeczenia o karze łącznej i łącznym środku karnym;
3. utrzymanie zaskarżonego wyroku w pozostałym zakresie nie objętym zaskarżeniem w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na uwzględnienie zasługiwała apelacja oskarżyciela publicznego.

Nie można bowiem odmówić racji temu skarżącemu, gdy podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych wskazuje na wadliwość skarżonego orzeczenia przez ustalenie, iż oskarżony P. W. „nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, w sytuacji, gdy w świetle prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należało wyprowadzić wniosek przeciwny, tj. uznanie, iż mamy do czynienia z umyślnym naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Sąd meriti modyfikując opis czynu we wskazanym zakresie, co do postaci winy, w pisemnych motywach wyroku wskazał, iż „oskarżony w tym czasie znajdował się w stanie nietrzeźwości. Nie sposób jednak przyjąć, że miało to jakikolwiek wpływ na zaistnienie skutku w postaci obrażeń pokrzywdzonych, a więc połączyć tego naruszenia zasad ruchu drogowego – umyślnego – związkiem przyczynowym z następstwami wypadku” (vide: strona 3 uzasadnienia wyroku).

Z takim stanowiskiem Sądu I instancji zgodzić się nie można.

Przestępstwo spowodowania wypadku komunikacyjnego ma charakter skutkowy, konieczne więc jest ustalenie, że pomiędzy stwierdzonym naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu (umyślnym bądź nieumyślnym), a zaistniałym wypadkiem zachodzi związek przyczynowy (vide: wyrok SN z dnia 4 listopada 1998 r., V KKN 303/97). Oczywiście sam fakt, iż uczestnik ruchu naruszył obowiązującą regułę ostrożności, w tym przypadku prowadził pojazd będąc w stanie nietrzeźwości (art. 45 ust 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym), nie wystarcza do przypisania mu (automatycznie) winy umyślnej, co do naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jeżeli zostało również ustalone, że wypadek (i jego skutki) wyniknęły z innej przyczyny (naruszenia innych zasad bezpieczeństwa o charakterze nieumyślnym). Rozstrzygając ową kwestię, sąd ma więc obowiązek wykazać zatem nie tylko, jakie zasady bezpieczeństwa ruchu nietrzeźwy kierowca naruszył i związek przyczynowy tego naruszenia ze skutkiem, ale również przesądzić o tym, czy stan nietrzeźwości miał bezpośredni wpływ na naruszenie stwierdzonych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym o charakterze nieumyślnym – stan nietrzeźwości, stanowiący sam w sobie umyślne naruszenie zasad w ruchu lądowym przez kierowcę pojazdu, tworzy wraz z okolicznością skutkującą bezpośrednio wypadkiem łańcuch przyczyn objętych związkiem przyczynowym. Oczywistym jest wreszcie, iż między stanem nietrzeźwości, a skutkami przewidzianymi w art. 177 § 1 i 2 k.k. nie istnieje bezpośredni związek przyczynowy, lecz związek pośredni.

Nie wymaga szerszego komentarza stwierdzenie – o czym zdaje się zapomniał Sąd meriti – że naturalnym skutkiem nietrzeźwości jest obniżenie sprawności psychomotorycznej wydatnie zwiększające utratę kontroli nad prowadzonym pojazdem, ale także zaburzenie racjonalnego myślenia i zdolności postrzegania, analizowania i przewidywania określonych sytuacji na drodze, czyli stan stwarzający bez wątpienia zagrożenie bezpieczeństwa na drodze dla pozostałych jej użytkowników. Gdy zważyć zatem na stan faktyczny, jaki został zrekonstruowany przez Sąd pierwszej instancji, podnieść trzeba, iż to właśnie nietrzeźwość oskarżonego P. W. stanowiła pierwotną przyczynę zaistniałego wypadku drogowego o określonych skutkach, albowiem to ów stan spowodował, iż oskarżony utracił, a więc pozbawił się możliwości zachowania podwyższonej uwagi i staranności przy wykonywaniu manewru na jezdni (wjazdu na ruchliwą drogę główną z drogi podporządkowanej przy bardzo trudnych warunkach pogodowych), które to czynności – co raz jeszcze stanowczo trzeba powtórzyć – były bez wątpienia ograniczone, zachwiane na skutek spożytego przez P. W. alkoholu. Podjęcie błędnej decyzji przez oskarżonego w wykonaniu opisanego wyżej manewru, było zatem spowodowane stanem nietrzeźwości i jego skutkami dla organizmu, skoro zdolność postrzegania przez oskarżonego, szybkość reakcji i przewidywanie dających się normalnie przewidzieć różnych sytuacji drogowych, uległa poważnemu upośledzeniu – właśnie z tego powodu oskarżony nienależycie obserwował drogę.

W świetle tego, koniecznym było dokonanie korekty zaskarżonego wyroku przez przyjęcie, że oskarżony P. W. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, prowadząc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu pojazd na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr (...) i drogi kranowej nr (...) i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu samochodowi marki O. (...) o nr rej. (...).

Sąd Okręgowy nie zgodził się z zarzutem i wnioskiem apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonego P. W.. W niej skarżący obrońca zakwestionował trafność rozstrzygnięcia w zakresie orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych poprzez ustalenie czasu trwania tegoż środka na 3 lata, w sytuacji, gdy okres 1 roku byłby wedle autora apelacji całkowicie wystarczający.

Sąd Odwoławczy nie podważa i nie polemizuje z takimi okolicznościami, jakie podniósł w apelacji obrońca, jak młody wiek oskarżonego, kontynuacja przezeń nauki, pozytywna opinia środowiskowa. Zważyć jednak trzeba, iż okoliczności osobopoznawcze mają wprawdzie znaczenie wszakże nie na tyle, by przeważać nad treścią materialną przestępstwa. Sprawcę przestępstwa karze się bowiem za jego czyn, a nie za życiorys (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2007 r., II AKz 186/07). W świetle tego okoliczności podniesione przez autora apelacji, nawet przy ich uwzględnieniu, nie mogły skłaniać do uznania, iż mamy do czynienia z wadliwością orzeczenia, które poddał krytyce obrońca P. W..

Gdy mieć zatem na uwadze trafnie ustalony przez Sąd Rejonowy stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu, zwłaszcza za występki kwalifikowany z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., gdzie ową społeczną szkodliwość tego czynu oceniono, jako wysoką, oczywistym jest, że takowe musiało skutkować surowszą, wyższą sankcją karną, w tym także odnoszącą się do środka karnego. Autor apelacji koncentrując się na okolicznościach obrazujących sylwetkę oskarżonego P. W. zupełnie bagatelizuje okoliczności przedmiotowe sprawy. In concreto podnieść trzeba, iż oskarżony nie tylko zdecydował się na jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości, ale podjął taką decyzję pomimo panującej wówczas trudnej sytuacji drogowej, na którą de facto wskazał sam oskarżony („w momencie zdarzenia padał śnieg, droga była cała zaśniewana, było ślisko”, k.28), co świadczy o braku jakiejkolwiek rozważy z jego strony. Już te okoliczności w istotny sposób potęgowały niebezpieczeństwo dla innych uczestników drogi, a gdy wziąć wreszcie pod uwagę, iż oskarżony podjął się (nieudanej ostatecznie) próby wjechania na ruchliwą drogę, co ostatecznie zakończyło się „niepowodzeniem” i doprowadzeniem do wypadku drogowego, w którym wzięły udział trzy samochody i (poza sprawcą) pięć innych osób, nie sposób wyprowadzić innej konkluzji, iż P. W. winien być wyeliminowany z ruchu drogowego, jako kierowca na taki, jak orzekł to Sąd Rejonowy okres, albowiem swym zachowaniem nie daje on gwarancji zachowania jego zasad. Co więcej, ów 3-letni okres jest niezbędny, a przy tym wystarczający dla właściwego zabezpieczenia innych użytkowników dróg przed tak nieodpowiedzialnym oskarżonym, a więc konieczna jest eliminacja oskarżonego z tego ruchu na długi okres czasu. Orzeczenie zakazu w tym wymiarze stanowić jednocześnie będzie dla P. W. właściwą przestrożę, tak by w przyszłości unikał podobnych zdarzeń.

Sąd II instancji w pozostałej części zaskarżony wyrok, jako trafny i prawidłowy utrzymał w mocy.

W świetle aktualnej sytuacji materialnej oskarżonego zasadnym było zwolnienie P. W. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Rozstrzygnięcie takie znajduje swe oparcie w przepisach art. art. 634 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k.